

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

De Tweede Kamer heeft op 9 december 2014 een motie aangenomen waarin wordt verzocht de mogelijkheid tot het aangaan van lijstverbindingen (formeel: lijstencombinaties) bij verkiezingen af te schaffen (TK 2014-2015, 33 268, nr. 26). Het kabinet heeft aan de Tweede Kamer gemeld voornemens te zijn deze motie uit te voeren (TK 2014-2015, 33 268, nr. 28). Het wetsvoorstel voorziet hierin.

2. Wie zijn betrokken?

Politieke partijen, aangezien zij geen lijstencombinaties meer kunnen aangaan. Hiermee verdwijnt de mogelijkheid voor politieke partijen die dicht bij elkaar liggen om dit d.m.v. een lijstencombinatie te laten zien, eventueel met als onderliggende bedoeling om meer samen te werken of te fuseren. Daarnaast vervalt voor partijen het voordeel om via een lijstencombinatie meer kans op een restzetel te maken.

3. Wat is het probleem?

Een daadwerkelijke bundeling van partijen heeft zich, ondanks het bestaan van de mogelijkheid lijstverbindingen aan te gaan en ondanks het gebruik van lijstverbindingen, na 2000 op landelijk niveau niet meer voorgedaan. Het behalen van extra zetels is daarmee de voornaamste reden om lijsten te combineren. Nu het oorspronkelijke doel uit het zicht is verdwenen, wordt de motie uitgevoerd.

4. Wat is het doel?

Afschaffing van de mogelijkheid om lijstencombinaties aan te gaan (dit geldt voor alle verkiezingen m.u.v. de Eerste Kamerverkiezingen omdat daar onder de huidige wet al geen lijstencombinaties mogelijk zijn).

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De mogelijkheid van het aangaan van lijstencombinaties is in de Kieswet geregeld. Voor afschaffing ervan is dus wetswijziging nodig.

6. Wat is het beste instrument?

Wetswijziging noodzakelijk (zie hiervoor).

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Voor politieke partijen die dicht bij elkaar liggen vervalt de mogelijkheid om dit door middel van een lijstencombinatie te laten zien, eventueel met als onderliggende bedoeling om meer samen te werken of te fuseren. Daarnaast vervalt voor partijen het voordeel om via een lijstencombinatie meer kans op een restzetel te maken. Het inleveren van de verklaring van lijstverbinding bij het centraal stembureau wordt beschouwd als een administratieve last. Die komt te vervallen.